

Śmieci są cenne

Propozycja aktywności dla rodziców i dziecka/dzieci

Informacje praktyczne:

Aktywności skierowane są do dzieci w wieku od 5 do 10 lat. Można je przeprowadzić w większej grupie lub indywidualnie z dzieckiem. Skierowane są do rodziców.

Cel:

Celem warsztatów jest wyjaśnienie dzieciom, jaką rolę pełni segregacja odpadów. Wytlumaczenie, co to jest recykling, i uświadomienie, jak ważne jest produkowanie jak najmniejszych ilości śmieci przez każdego z nas.

Rezultaty:

Warsztaty mają charakter edukacji przez zabawę, pozwalają spędzić aktywnie i twórczo czas bez potrzeby kupowania dodatkowych materiałów. Dzieci zachęczone do zabawy i rozwiązywania łamigłówek przyswajają konkretną wiedzę, która w dorosłym życiu może wpłynąć na nastawienie do segregacji odpadów i ich nadmiernej produkcji w dzisiejszym świecie. Mogą kształtować postawy konsumenckie i uwrażliwiać na problem zaśmiecania środowiska, w którym żyjemy.

Przebieg:

Na początek warto wytłumaczyć dzieciom, dlaczego segregowanie jest ważne i na jakie frakcje dzielimy odpady. [Do przybliżenia tego tematu można skorzystać z serii filmików edukacyjnych na kanale Yt Nauka. To lubię Junior -Segregujemy!](#)

Zadaj dziecku pytania:

- Czy wiesz, co to jest i na czym polega segregacja odpadów?
- A co to jest recykling?

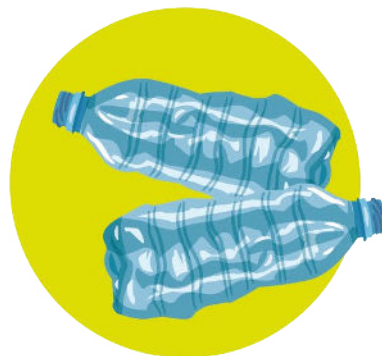
Jeśli nie dziecko nie zna znaczenia obu pojęć, wytłumacz:

Segregacja odpadów jest czynnością polegającą na podzieleniu odpadów na różne grupy (frakcje), tak aby mogły zostać przetworzone i wykorzystane po raz kolejny. Dzięki niej odpady mogą stać się potrzebnym i cennym materiałem, który zostanie wykorzystany do produkcji nowych rzeczy.

Recykling polega na przetwarzaniu odpadów na nowe produkty, materiały lub substancje. Najczęściej przetwarzane są: papier, metal, szkło i plastik. Dzięki recyklingowi oszczędzamy wodę, energię i surowce naturalne.

[Możesz wykorzystać następującą kartę pracy \(strona 2\).](#)

Z czego to powstało? Połącz przedmioty z odpadami.

Zadania dla dzieci:

1. Narysuj pojemniki lub worki na odpady, każdy w odpowiednim kolorze, po jednym na kartkę. Zastanów się, ile powinno ich być, i dobierz kolory zgodne z odpowiednimi grupami (frakcjami) odpadów (brązowy - bio, niebieski - papier, żółty - plastik i metal, zielony - szkło i czarny - zmieszane). Każdy pojemnik może znajdować się na środku kartki papieru. Teraz przy każdym pojemniku dorysuj odpady, które możesz do niego wyrzucić. Za każdy prawidłowo dopasowany do pojemnika odpad dostajesz 1 punkt.

Możesz też użyć karty pracy ze strony 5, a także wykorzystać karty pracy ze stron 9-13

Nie jesteście pewni, gdzie powinien trafić dany odpad?
Zerknijcie na stronę internetową Waszej gminy.

2. Zastanów się, które z poniższych odpadów nie powinny znaleźć się w podanych pojemnikach.

Rodzik wymienia przedmioty po kolei, prosząc dzieci np. o kciuk w górę, jeśli dany odpad powinien znaleźć się w podanym pojemniku, lub kciuk w dół, jeśli dany odpad nie powinien znaleźć się w podanym pojemniku.

 Metal i tworzywa sztuczne - żółty pojemnik lub worek:

butelka plastikowa po napoju lub wodzie, kubek po jogurcie, opakowanie po żelkach, zepsuta zabawka z jajka z niespodzianki puszka po napoju, kartonik po soku ze słomką, kawałki styropianu, folia bąbelkowa z opakowania, karton po mleku z nakrętką, zużyte baterie, zepsuty plastikowy długopis, zepsute nożyczki, torba foliowa na zakupy, zepsute słuchawki, gumowa lub plastikowa piłka.

Odpowiedź:

W tym pojemniku nie powinny się znaleźć: zepsute słuchawki, baterie, zabawka z jajka z niespodzianką, zepsuty długopis plastikowy, gumowa lub plastikowa piłka.

 Szkło - zielony pojemnik lub worek:

szklana butelka po napoju, stłuczona szyba, słoik po dżemie, popękane lustro, szklane opakowanie po kremie, stłuczony kubek lub talerz, szklanka, żarówka, donica, filiżanka z porcelany.

Odpowiedź:

W tym pojemniku nie powinny się znaleźć: stłuczona szyba, popękane lustro, stłuczony kubek lub talerz, szklanka, żarówka, donica, filiżanka z porcelany.

○ Papier - niebieski pojemnik lub worek:

zużyte zeszyty, ścinki papieru, porysowane kartki, gazety, zniszczona książka, tekturowe pudełko, karton po mleku lub soku, chusteczki higieniczne, pudełko z papieru, zużyty ręcznik papierowy.

Odpowiedź:

W tym pojemniku nie powinny się znaleźć: karton po mleku lub soku, chusteczki higieniczne i zużyty ręcznik papierowy.

○ Bioodpady - brązowy pojemnik lub worek:

resztki owoców i warzyw, kości zwierząt, liście, zepsute mięso, zanieczyszczone trociny chomika lub innego zwierzęcia domowego, kwiaty, trawa, gałęzie, resztki jedzenia pochodzenia roślinnego, resztki jedzenia pochodzenia zwierzęcego.

Odpowiedź:

W tym pojemniku nie powinny się znaleźć: kości zwierząt, zepsute mięso, zanieczyszczone trociny chomika lub innego zwierzęcia domowego, resztki jedzenia pochodzenia zwierzęcego.

○ Odpady zmieszane - czarny pojemnik lub worek:

stłuczony wazon, zużyta pielucha, zepsute mięso, zużyte baterie, zatłuszczony papier, popsuty telefon, rozbite lustro, pęknięty kubek lub szklanka, przeterminowane lekarstwa, zużyte ubrania.

Odpowiedź:

W tym pojemniku nie powinny się znaleźć: zużyte baterie, popsuty telefon i przeterminowane lekarstwa

Gdzie wyrzucać odpady, które nie pasują do żadnego z pojemników?

1. Przeterminowane lekarstwa można oddać w każdej aptece.
2. Zużyte baterie wrzucamy do specjalnych pojemników, które można znaleźć np. w sklepach, na poczcie, w szkołach i urzędach. Możecie je również oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK-u), którego adres znajdziecie na stronie gminy.
3. Popsute sprzęty elektroniczne można oddać do specjalnych punktów zbiórki. Jeśli będziecie w wielkopowierzchniowym, czyli takim dużym sklepie, gdzie sprzedaje się tylko elektronikę, to tam można oddać małe elektroodpady (do 25 cm), czyli nie większe niż np. tablet - takie jak komórka, stara elektryczna szczoteczka do zębów czy słuchawki. Możecie też rozejrzeć po okolicy, czy na ulicach nie ma specjalnych pojemników na elektroodpady. Jeśli Wasi rodzice nie będą wiedzieli, gdzie oddać elektroodpady, to takie informacje mogą znaleźć na stronie internetowej gminy.

Dlaczego to takie ważne?

Bo tego typu odpady mogą zawierać substancje, które są bardzo szkodliwe dla przyrody i ludzi.

Co gdzie wyrzucić?

POSEGREGUJMY
ODPADY!

Łamigłówki i trudne pytania:

Zrób z dzieckiem quiz (odpowiedzi na pytania), gdzie za każdą prawidłową odpowiedź otrzyma punkt.

Czy to prawda, że

1. Szkło i aluminium można przetwarzać nieskończenie wiele razy?
2. 1 tona zużytego papieru poddanego recyklingowi uratuje 17 drzew?
3. Z ok. 35 zużytych plastikowych butelek PET może powstać jeden ciepłutki polar?
4. Do pojemnika na szkło w kolorze zielonym można wyrzucać wszystkie szklane przedmioty?
5. Z plastikowych śmieci może być wyprodukowany namiot, buty lub plecak?
6. Baterie można wyrzucać do odpadów zmieszanych?
7. Zużyte ubrania wyrzuca się do żółtego pojemnika lub worka?

Prawidłowe odpowiedzi: 1, 2, 3, 5 – prawda; 4, 6, 7 - nieprawda

Uszereguj wymienione odpady od tych, które rozkładają się najkrócej, do tych, które, aby się rozłożyć, potrzebują dużo czasu. Nr 1 powinien znaleźć się przy najkrócej rozkładającym się odpadzie.

szklana butelka, puszka po konserwie, kartka papieru, plastikowa butelka, ogryzek

Prawidłowa kolejność: 1 - ogryzek, 2 - kartka papieru, 3 - metalowa puszka, 4 - plastikowa butelka, 5 - szklana butelka

[Możesz wykorzystać kartę pracy znajdującą się na stronie 7](#)

Uszereguj wymienione odpady od tych, które rozkładają się najkrócej, do tych, które, aby się rozłożyć, potrzebują dużo czasu. Nr 1 powinien znaleźć się przy najkrócej rozkładającym się odpadzie.

Segregowanie w praktyce, czyli jak segregować i ograniczać śmieci

Wyzwanie:

Postaraj się przez 2 tygodnie lub nawet cały miesiąc odkładać niepsujące się śmieci, które produkujesz, do specjalnych worków (żółtego, zielonego, niebieskiego). Możesz też zapisywać je na kartce.

Po tym czasie przyjrzyj się ich zawartości. Których śmieci jest najwięcej? Jak myślisz, dlaczego tak się dzieje?

Czy masz pomysł, jak zmniejszyć ich ilość?

Tutaj warto dziecku podsunąć pomysły, jak zredukować ilość odpadów. Przykłady:

- Zamiast kupować wodę i napoje w plastikowych butelkach czy puszkach - możesz nosić swój bidon lub butelkę i codziennie w domu wypełniać go napojem, który lubisz (woda, herbata, sok).
- Zamiast w sklepie pakować zakupy do plastikowej siatki - możesz nosić swoją (np. z materiału) i używać jej za każdym razem.
- Zamiast pakować owoce i warzywa do worka, możesz z niego zrezygnować i po prostu umieścić w koszyku, a potem w materiałowej siatce.
- Staraj się dobrze wykorzystywać papier. Możesz rysować na kartce z obu stron lub wykorzystywać do rysowania zadrukowane i niepotrzebne już nikomu kartki lub kawałki kartonu.
- Jeśli coś się popsuje, spróbuj poprosić kogoś starszego o naprawienie tej rzeczy.
- Zastanów się, czy zamiast prezentów, które są przedmiotami, nie wolałabyś lub wolałbyś dostać w prezencie wyjście do kina, aquaparku czy do zoo albo w jakieś inne interesujące miejsce, gdzie można się świetnie bawić i spędzić czas z najbliższymi.
- Staraj się kupować rzeczy, które są ci naprawdę potrzebne, albo takie, które wystarczą ci na długi czas.
- Postaraj się nie niszczyć i nie wyrzucać zbyt szybko przedmiotów.
- Słoiki możesz umyć i odstawić je do szafki. Przydadzą się do przechowywania jedzenia albo innych drobiazków w domu.

Zabawa w detektywa:

Wyobraź sobie, że jesteś detektywem, który ma w swoim domu uważnie obserwować, czy odpady są wyrzucane do prawidłowych worków lub pojemników. Jeśli zauważysz, że twoja rodzina robi błędy, wytłumacz im, dlaczego należy prawidłowo segregować odpady. Dlaczego to takie ważne i co potem może powstać z dobrze posegregowanych odpadów.

Teraz jesteś prawdziwym ekspertem w tej dziedzinie!

